

Apoteket i Skövde.

1778.

Med sitt skyddshelgon S:t Elin inträder Skövde omkring 1160 i historien och genom henne blef staden en mycket besökt vallfartsort, hvilket torde hafva gifvit anledning till att där uppstod en betydande handelsplats med årliga marknader, särskildt den s. k. Elinsmässan. Det äldsta af stadens privilegii-bref, som finnes i behåll, är utfärdadt af Gustaf Vasa 1526. Sedan platsens betydelse som vallfartsort upphört, gick den tillbaka och vann någon betydenhet först i början af 1900-talet. Den fick ej apotek förr än mot slutet af 1700-talet, då apotekaren i Falköping O. M. Sandel med stöd af K. privilegium d. 5 maj 1778 anlade ett sådant här. Apoteket blef själfständigt redan samma år, då detsamma inköptes af E. G. Myhrman, som därå erhöll K. privilegium d. 2 nov. 1779.

Hvar apoteket vid den tiden var beläget vet man icke. På 1840-talet var det förlagdt till tomten N:o 26 vid torget men flyttades i slutet häraf till tomten N:o 12 vid Hertig Johansgatan samt 1883 till Lilla Kyrkogatan midt emot stadsparken, där det inrymdes i den nya, ståtliga fastighet, som af dåvarande ägaren B. J. J. Cavalli detta år uppfördes på den af honom inköpta tomten N:o 62.

Apoteket har att till fonden för apoteksinnehafvares pensionering erlägga en årlig afgift af 4,500 kronor.

SANDEL, OLOF MAGNUS. Anlade apoteket i Skövde 1778 men försålde detsamma s. å. (Se under apoteket i Falköping, sid. 1310.)

MYHRMAN, ERIK GUSTAF. Född d. 20 okt. 1757 i Enköpings—Näs, Uppsala län.

Föräldrar: Komministern i Enköpings—Näs församling SAMUEL MYHRMAN, född d. . . . 1694, död d. 8 dec. 1770, och ELISABETH MARIA BORG, född d. . . . 1717, död d. 7 nov. 1790.

M. antogs som elev å apoteket i Enköping, hvarest han aflade farmacie studiosi-examen och några år tjänstgjorde. Var därefter anställd å apoteket i Falköping och inköpte 1778 af apotekare Sandel apoteket i Skövde. Aflade d. 24 mars 1779 apotekarexamen samt erhöll d. 2 nov. s. å. privilegium å apoteket.

Död d. 25 nov. 1782.

Gift d. 8 dec. 1780 med MAGDALENA EKMAN, född d. 28 sept. 1759, död d. . . ., dotter till rådmannen i Skövde ABRAHAM EKMAN och MAGDALENA HAGMAN.

Barn: CARL ABRAHAM, född d. 14 april 1782, död d. 9 juli 1784.

DAHLBECK, CARL ARVID. Född d. . . . dec. 1749 i Örebro.

Föräldrar:

D. var elev å apoteket i Örebro och tjänstgjorde därefter å apoteken Markattan, numera Leoparden, i Stockholm och Kronan i Göteborg, innan han 1783 genom giftermål med företrädarens änka blef innehafvare af apoteket i Skövde och undergick apotekarexamen. Han kom emellertid på obestånd och måste 1787 afstå all sin egendom till sina kreditorer.

Död d. 30 mars 1790.

Gift d. 18 febr. 1785 med MAGDALENA EKMAN, född d. 28 sept. 1759, död d. . . ., dotter till rådmannen i Skövde ABRAHAM MYHRMAN och MAGDALENA HAGMAN, gift [1] med apotekaren i Skövde ERIK GUSTAF MYHRMAN, född d. 20 okt. 1757, död d. 25 nov. 1782].

Barn: CARL ABRAHAM, född d. 21 maj 1785, död d. 23 april 1790; — MARIA GUSTAVA, född d. 13 nov. 1789, död d. . . .; — LARS FREDRIK, född d. 26 april 1787, död d. 19 juli s. å.

LENGBLOM, JACOB. Född d. 4 febr. 1767.

Föräldrar: Kyrkoherden i Floby, prosten JACOB LENGBLOM, född d. 25 juni 1725, död d. 25 juni 1798, och ANNA ELISABETH FRISENHEIM, född d. . . . 1741, död d. . . . 1822.

L. var endast farmacie studiosus, då apotekare Dahlbecks änka 1790 öfverlät apoteket till honom. Han sålde dock redan 1791 detsamma och nämnes sedan såsom rådman i Falköping.

Död d. 27 dec. 1805 i Falköping.

Gift d. 3 jan. 1792 med CHRISTINA CATHARINA BILLBERG, född d. . . . 1773, död d. 3 juli 1831, dotter till . . .

WINDING, SAMUEL LUDVIG. Född d. 6 juli 1768 i Ulricehamn.

Föräldrar: Apotekaren i Ulricehamn MAGNUS WINDING, född d. 5 juli 1738, död d. 21 aug. 1809, och MARIA CHRISTINA CARLBERG, född d. . . . 1745, död d. 28 nov. 1819.

W. antogs 1781 till elev å apoteket Enhörningen i Göteborg och tjänstgjorde å nämnda apotek samt å apotek i Stockholm och annorstädes tills han 1791 inköpte apoteket i Skövde och därefter aflade apotekarexamen. Han var tillika handlande i Skövde.

Död d. 31 aug. 1795.

Gift d. 19 febr. 1792 med INGRID CATHARINA GJÖKENDAHL, född d. . . . 1767, död d. . . . 1828, dotter till . . .

Barn: CARL MAGNUS, född d. 26 april . . . , död d. 2 juli 1794.

LANGE, GOTTLIEB WILHELM. Född d. . . . 1770 i Göteborg.

Föräldrar: Lasarettkirurgen i Jönköping DANIEL GOTTLIEB LANGE, född d. . . . 1745, död d. 26 juni 1795, och ANNA MARIA BRITA TENGBERG, född d. . . . 1742, död d. . . .

Efter 1795 aflagd apotekarexamen erhöLL L. anställning såsom föreståndare för apoteket i Skövde, men gifte sig d. 2 nov. 1796 med företrädarens änka och blef därigenom ägare af detsamma. Efter L:s död sköttes apoteket för änkans räkning först af provisor, men var åren 1806—12 utarrenderat till apotekaren i Skara.

Död d. 12 jan. 1802.

Gift d. 2 nov. 1796 med INGRID CATHARINA GJÖKENDAHL, född d. . . . 1767, död d. . . . 1828, dotter till . . . , gift [1] d. 19 febr. 1792 med apotekaren i Skövde SAMUEL LUDVIG WINDING, född d. 6 juli 1768, död d. 31 aug. 1795].

Barn: ANNA SARA, född d. 3 aug. 1797, död d. 23 maj 1798; — ANNA CHARLOTTA, född d. 17 nov. 1798, död d. . . . 1888, gift d. . . . med karduansmakaren LARS JOHAN BILLSTRÖM i Skövde; — ULRIKA CATHARINA, född d. 13 juli 1800, död d. 8 nov. s. å.; — AURORA WILHELMINA, född d. 30 aug. 1801, död d. . . . 1823, gift d. . . . med konsistorienotarien i Skara, magister ANDERS SANDBLAD, född d. 16 mars 1776, död d. 24 april 1826.

SOMMAR, JOHAN FREDRIK. Född d. 12 okt. 1771 i Malmö.

Föräldrar: Stadsingeniören i Malmö PEHR SOMMAR, född d. 12 dec. 1735, död d. 20 febr. 1785, och ELSA MARIA RADIER, född d. . . . 1732, död d. 7 maj 1780.

S. erhöi undervisning i Malmö trivialskola och var 1785—91 elev å apoteket Svanen i Lund. Tjänstgjorde 1792 å apoteket i Karlshamn och 1793 å apoteket Göta Lejon i Karlskrona, där han vistades några år. Han begaf sig därpå till Lund och inskrefs som student vid universitetet, men kunde på grund af medellöshet ej kvarstanna där mer än en termin, utan måste under ett års tid taga plats som informator hos kvartermästaren Anders Kleen i Nöbbelöf. Tjänstgjorde därefter 3 år å apoteket Svanen i Lund och sedan 3 år å hvardera apoteken Enhörningen i Stockholm och Kronan i Borås, hvarefter han erhöi apoteket i Falköping på arrende. Köpte 1803 apoteket i Skara, men måste på grund af sjukdom nästan omedelbart försälja det, hvarpå han för hälsans återvinnande tillbragte ett par år på resor eller till dess han 1805 mottog apoteket i Örebro på arrende. Hans hälsa var emellertid vacklande och på läkares inrådan företog han en resa till Finland och antog där plats å apoteket i Tavastehus samt förlofvade sig under vistelsen här med apotekaren Langes änka i Skövde efter en tids brefväxling. Han reste med anledning häraf till Stockholm, och aflade där 1807 apotekarexamen, hvarpå han begaf sig till Skövde, för att ingå äktenskapet och komma i besittning af apoteket. Vid ankomsten dit visade det sig emellertid att apoteket var utarrenderat på 6 år och då kontraktet ej stod att bryta, tog han i afvaktan på arrendetidens utgång plats som föreståndare först å apoteket i Säter och två år därefter å apoteket Lejonet i Landskrona.

I okt. 1812 fick han omsider tillträda apoteket i Skövde, som då var pantsatt för skuld och befann sig i lägervall. Sommar, som var en arbetsam och dugande man, satte apoteket åter i godt skick, hvarjämte han inlöste egendomen i hvilken detsamma var beläget. Sålde apoteket 1843.

Död d. 10 jan. 1852 i Skövde.

Gift 1) d. 16 dec. 1807 med INGRID CATHARINA GJÖKENDAHL, född d. . . . 1767, död d. . . . 1828, dotter till . . . , gift [1] d. 19 febr. 1792 med apotekaren i Skövde SAMUEL LUDVIG WINDING, född d. 6 juli 1768, död d. 31 aug. 1795,] gift [2] d. 2 nov. 1796 med apotekaren GOTTLIBEN WILHELM LANGE, född d. . . . 1770, död. d. 12 jan. 1802].

2) d. 29 jan. 1831 med HEDVIG HELENA MARGARETHA MALMGREN, född d. . . . 1808, död d. 9 maj 1880, dotter till . . .

Båda äktenskapen voro barnlösa.

TISELL, GUSTAF WILHELM. Innehade apoteket i Skövde åren 1843—51. (Se under apoteket Ugglan i Stockholm, sid. 174.)

ZICKERMAN, CARL PETER. Född d. 19 nov. 1816 i Malmö.

Föräldrar: Magasinsförvaltaren HENRIK MATHIAS ZICKERMAN, född d. . . . 1782, död d. . . . 1845, och KAROLINA KRISTINA SCHEVENIUS, född d. . . . 1785, död d. . . . 1859.

Z. erhöll undervisning i Malmö elementarläroverk och antogs till elev å apoteket Svanen i Lund, där han d. 30 dec. 1837 aflade farmacie studiosi-examen. Tjänstgjorde å nämnda apotek till aug. 1838 och å apoteket i Simrishamn till sept. 1839, då han inskrefs vid farmaceutiska institutet. Aflade d. 15 maj 1844 apotekarexamen och tjänstgjorde därefter å apoteket Vasen i Linköping från d. 1 okt. 1844 till d. 1 sept. 1848, å apoteket Ängeln i Stockholm från d. 1 okt. 1848 till juli 1850 och förestod därefter apoteket Vasen i Linköping till d. 1 sept. 1851.

Inköpte 1851 apoteket i Skövde och erhöll d. 29 maj 1852 privilegium å detsamma. Försålde apoteket d. 12 sept. 1872 och bosatte sig å egendomen Karlslund vid Skövde, som han dock 1880 afyttrade.

Död d. 11 dec. 1899 i Stockholm.

Gift 1) d. 11 nov. 1851 med EMMA AMALIA NORDVALL, född d. 5 mars 1830, död d. 3 okt. 1854 i Skövde, dotter till sämskmakaräldermannen i Linköping OTTO HENRIK NORDWALL och ANNA CHARLOTTA SJÖHOLM.

Barn: OTTO WILHELM HENRIK, född d. 8 okt. 1852, död d. 10 juni 1853; — CARL OTTO, född d. 23 aug. 1854, död d. 26 aug. s. å.

2) d. 24 febr. 1857 med HEDVIG AMALIA MALMGREN, född d. 13 aug. 1840 i Uddevalla, dotter till boktryckaren CARL MALMGREN och ANNA KRISTINA KRUSE.

Barn: EMMA KAROLINA HELENA (LILLI), född d. 29 maj 1858. Hemslöjdsföreståndarinna; — CARL JOHAN HENRIK TAGE, född d. 15 febr. 1860. Arkitekt; — SVEN OTTO WILHELM ALBIN, född d. 12 aug. 1863. Sjökapten; — PAUL GUSTAF REINHOLD, född d. 26 febr. 1870. Ingeniör.

CAVALLI, BROR GUSTAF JULIUS. Född d. 24 febr. 1849 i Kungälv.

Föräldrar: Apotekaren på Kronan i Göteborg JOHAN GUSTAF CAVALLI, född d. 3 febr. 1822, död d. 9 april 1888, och TEKLA ELISABETH ALMFELDT, född d. 6 aug. 1846, död d. 21 dec. 1914.

Efter att åren 1855—57 hafva erhållit enskild undervisning studerade C. 1858—65 vid realgymnasiet i Göteborg och därefter till våren 1866 vid en undervisningsanstalt i Frankfurt am Main. Antogs sistnämnda år till elev å faderns apotek Kronan i Göteborg samt fortsatte elevtiden å apoteket Ängeln i Stockholm, aflade å apoteket Kronan i Göteborg d. 30 april 1869 farmacie studiosi-examen och fortsatte tjänstgöringen å apoteket Ängeln i Stockholm från d. 20 juli till d. 30 sept. 1869. Inskrefs höstterminen 1869 vid farmaceutiska institutet och aflade d. 27 maj 1871 apotekarexamen. Tjänstgjorde från d. 27 maj till d. 1 okt. 1870 och från d. 5 juni till d. 1 sept. 1871 å apoteket Kronan i Göteborg samt därefter till april 1873 å nämnda apotek.

Inköpte d. 12 sept. 1872 apoteket i Skövde för 86,300 rdr, däraf för privilegiet, vasa, instrument och inventarier beräknades 50,000 rdr, för lagret 6,300 rdr och för huset och tomten 30,000 rdr. Tillträdde apoteket d. 1 april 1873 samt erhöll privilegium därå d. 16 okt. 1874. Försålde apoteket 1899 till legitimerade apotekaren J. F. C. Liljedahl för en summa af

230,000 kronor, hvaraf för privilegiet beräknades 100,000 kronor, för inventarierna 10,000 kronor, för varulagret 20,000 kronor och för fastigheten 100,000 kronor.

C. är känd som en synnerligen framstående numismatiker.

År 1890 utgaf han: »Kort Öfversigt öfver Gustaf Cavallis samling af Svenska plåtmynt», hvilken samling då bestod af 942 nummer. Upplagans storlek var endast 200 exemplar, afsedd för gåfva till offentliga samlingar och myntvänner. Denna plåtmyntsamling förökades så småningom till nära 3,000 nummer. Antalet exemplar i hans samling af svenska småmynt, präglade i koppar, brons och järn, torde icke understiga 20,000. Båda dessa specialsamlingar äro de största som existerat. På senare åren har han hopbragt en så godt som fullständig samling af nu gångbara guld, silfver och nickelmynt, s. k. konventionsmynt (svenska, norska och danska); endast ett fåtal saknas ännu i följd af »guldspärren».

Uti den af Francesco och Ercole Gnechi i Milano 1903 utgifna Guida Numismatica Universale har C. författat afdelningen »Svezia».

Han har äfven författat eller gifvit impulsen till en del uppsatser merendels rörande myntforskningen, utan att hans namn blifvit synligt eller nämndt. Det var sålunda Cavalli som lyckades taga reda på detaljerna rörande förlorandet år 1650 af de mynt, hvilka sommaren år 1899 återfunnos i Gestriklands Storsjö.

Ledamot af Sociéte royale de Numismatique de Belgique, 1883. Hedersledamot i Nordiska Museet, 1889. Ledamot af Numismatiska föreningen i Krakowie, 1889. Socio corrispondante i Societa Numismatica Italiana i Milano, 1893. Corresponding Member i American Numismatic and Archæological Society i New York, 1893. Ledamot af Svenska läkaresällskapet 1893. Korresponderande Ledamot af K. Vitterhets-, historie- och antiqvitetsakademien, 1894. Ledamot af La Sociéte Suisse de Numismatique i Genève, 1894. Hedersledamot i Härjedalens fornminnesförening, 1895. Ledamot af Svenska sällskapet för antropologi och geografi, 1897. Hedersledamot i Svenska numismatiska föreningen, 1922.

R. W. O. 1887. R. N. O. 1896.

Gift d. 16 juli 1880 med HILDA ALBERTINA KRANTZ, född d. 25 mars 1856, dotter till landtbrukaren CARL MAGNUS KRANTZ och CHRISTINA CAROLINA AMALIA KINDLUND.

LILJEDAHL, JOHAN FREDRIK CARL. Var innehafvare af apoteket i Skövde åren 1899—1910. (Se under apoteket Lejonet i Malmö, sid. 900.)

SETTERGREN, TORSTEN HELMER. Född d. 15 sept. 1873 i Flistad, Skaraborgs län.

Föräldrar: Folkskolläraren JOHN PETER SETTERGREN, född d. 8 mars 1842, död d. 17 okt. 1916, och MATHILDA AUGUSTA WERNER, född d. 2 april 1845.

S. erhöll skolundervisning vid Mariestads läroverk och Skara högre allmänna läroverk till år 1890, antogs till elev å apoteket Enhörningen i Göteborg i sept. 1890 och aflade farmacie studiosi-examen i jan. 1894. Tjänstgjorde därefter å apoteken Kronan i Göteborg från d. 1 febr. till d. 1 aug. 1894, Lejonet i Göteborg från d. 1 aug. 1894 till d. 15 mars 1895, Kronan i Göteborg från d. 16 mars 1895 till d. 15 sept. 1896 och i Skara från d. 16 sept. 1896 till d. 12 sept. 1897. Inskrefs höstterminen 1897 vid farmaceutiska institutet och aflade apotekarexamen d. 24 maj 1899. Tjänstgjorde sedan å apoteket Kronan i Göteborg från d. 1 juni 1899 till d. 15 maj 1901, å apoteket i Lysekil från d. 16 maj 1901 till d. 15 okt. 1901, hvaraf 4 månader såsom föreståndare. Han var därefter arrendator af apoteket i Lysekil från d. 15 okt. 1901 till d. 1 april 1910 och inköpte i april 1910 apotekets i Skövde privilegium jämte tomt, lager och inventarier för en summa af 280,000 kronor.

S. var i Lysekil stadsfullmäktig, ledamot af drätselkammaren och hälsovårdsnämnden och i styrelsen för Lysekils samskola samt är i Skövde ledamot af drätselkammaren och hälsovårdsnämnden. Sedan 1922 är han vice ordförande i Västgötakretsen af Sveriges apotekarförbund.

Gift d. 19 nov. 1901 med ELLEN MARIA ANDERSSON, född d. 30 sept. 1871, dotter till godsägaren SVEN ANDERSSON och WILHELMINA WAHLGREN, gift [1] d. 15 juni 1890 med godsägaren HUGO RENSTRÖM, född d. 26 okt. 1861, död d. 25 sept. 1897].